

- газ тармоқларида ёки газдан фойдаланиш ускунасида вужудга келган табиий газ сизиб чиқиши ҳолати ҳақида газ таъминоти ташкилоти диспетчерлик хизматларини ўзидлик билан хабардор қилиш;
- ўзининг газ тармоқлари дахлсизлигини таъминлаш ва эҳтимоли бўлган руҳсатсиз ўланишларни аниқлаш мақсадида уларни ва улардаги ускуналарни мунтазам равишда кўздан кечириб чиқиш;
- газ таъминоти ташкилотлари газ тармоқларида сертифициқланмаган, газлаштириш лойиҳасига (ЛТХ) мувофиқ бўлмаган газдан фойдаланиш ускунасининг ўланишига йўл қўймастик;
- газ етказиб берувчи вакиллари ва “Ўнефтузбекнекция” ҳодимларининг (тегишли гувоҳнома кўрсатилган тақдирда) табиий газни истеъмол қилишни хисобга олиш приборларини ва ёки газдан фойдаланиш ускунасини кунининг исталган вақтида эркин кўздан кечиришнинг таъминлаш;
- газдан фойдаланиш ускунасидаги носозликларни (бундай турдаги ишларни бажариш ҳуқуқига эга бўлган иктисослаштирилган бригадалар ёки ҳодим ёрдамида) бартараф этиш;
- табиий газ истеъмолини хисобга олиш приборлари қўрсаткичларини ўзгартириш мақсадида уларнинг ишлатишга тўққинлик қилувчи ҳаракатларни амалга оширмаслик, уларнинг касддан бузилишига йўл қўймастик ва ўрнатилган тамгаларнинг бутунлигини таъминлаш;
- табиий газ истеъмолини хисобга олиш приборлари ишлатиш носозлик аниқланган тақдирда, газ таъминоти ташкилотини ўзи учун қулай шаклда дарҳол хабардор қилиш.
- газ тармоти бўлиниши четарасида табиий газ сарфи бўйича маълумотларни масофадан олиш имкониятини берувчи газ истеъмолини хисобга олиш ва назорат қилишнинг автоматлаштирилган (ПТХНАТ-АСКУ)Дтэизинга уланган хисоблаш приборлари Истеъмолий томонидан ўрнатил.
- 7.4. Истеъмолий Етказиб берувчида куйилганларни талаб қилиш ҳуқуқига эга:
  - етказиб берилган табиий газнинг аниқланган ҳажмига ва бошқа параметрларга норози бўлган тақдирда, Етказиб берувчининг табиий газни истеъмолини хисобга олиш приборлари ишлатишнинг ишончлилигини текшириш учун комиссия ташкил этиш;
  - табиий газнинг стандартлаштириш бўйича норматив ҳужжатларда кўзда тутилган сифатда ва етказиб бериш режимида ривож қилган ҳолда узатилиши;
  - табиий газни етказиб бериш шартномаси бекор қилинганда, фойдаланилмаган газ ҳажми учун тўланган суммани қайтариш;
  - табиий газни етказиб бериш шартномасини қонун ҳужжатларига мувофиқ бир томонлама бекор қилиш;
  - табиий газни етказиб бериш тўхтатилганда, зарарни қоплашни талаб қилиш (шартноманинг 2.5, ва 6.1. бандлари бундан мустасно);
  - газ етказиб беришни вақтинча тўхтатишни.
- Истеъмолий қонунчилик ҳужжатларида белгиланган бошқа ҳуқуқларга эга бўлиши мумкин.

VIII. ТАРАФЛАРНИНГ МОДДИЙ ЖАВОБГАРЛИГИ

- 8.1. Етказиб берувчи Истеъмолийга газ етказиб бериш шартномасига асосан газ етказиб берилмаган ёки тўлиқ етказиб берилмаганлиги оқибатида етказилган моддий зарар ва бой берилган фойдани белгиланган тартибда қоплайди.
- Етказиб берувчи газни етказиб бермаганлик ёки тўлиқ етказиб бермаганлик учун куйилган ҳолларда жавобгар хисобланмайди.
  - а) Истеъмолий томонидан газ таъминоти тармоқларида қўшимча газдан фойдаланиш ускунасини руҳсатсиз ўлаш ҳолати аниқланганда;
  - б) фойдаланилган газ учун тўлов амалга оширилмаганда;
  - в) қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолатларда.

- г) истеъмолий томонидан шартнома талабларига амал қилинмаганда;
- д) мажбурият шартноманинг 2.5, ва 6.1. бандларида кўрсатилган ҳолларда.
- 8.2. Етказиб берувчи томонидан шартнома мажбуриятларининг бажармаслиги натижасида Истеъмолийга моддий зарар етказилганда, Етказиб берувчининг мансабдор шахсига нисбатан базвий хисоблаш микроорнининг ўн баробаридан ўн беш баравари миқдорда жарима қўлланади.
- 8.3. Шартномада кўрсатилган ҳажмдан кам ҳажмда газ етказиб берилган тақдирда, Етказиб берувчи нисбатан Ўзбекистон Республикасининг “Хўжалик қоритувчи субъектлар фаолиятининг шартномавий-ҳуқуқий базаси тўғрисида”ги Қонуни асосида жарима санкциялари қўлланилади, куйилган ҳолатлар бундан мустасно:
  - а) форс-мажор ҳолатлар;
  - б) магистрал газ қувурларида ва газ тармоқларида авария ҳолатлари юз берганда;
  - в) киш даврида вақтинча газ етказиб бериш чекланганда (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 24 декабрдаги 277-сон қарорлари, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенashi, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимиликлари қарорлари билан тасдиқланган газ етказиб бериш тармотидан ўзиб қўйилмайдиган объектлар рўйхатида киритилган қорхоналардан ташқари);
  - г) шартномаасосида Истеъмолий томонидан ўз зиммасига олинган мажбуриятлар бажарилмаганда.
- 8.4. Етказиб берилган табиий газнинг сифати шартнома ёки норматив ҳужжатлар талабларига мос келмаганда, Истеъмолий газ қабул қилиш ёки унинг учун ҳаж тўлашни рад этганда Етказиб берувчида етказиб берилган сифати зарур даражада бўлмаган газ ҳажми қийматининг 20 фоизи миқдорда жарима тўлашни талаб қилиш ҳуқуқига эга. Агар, газ қиймати тўланган бўлса, Истеъмолий Етказиб берувчида белгиланган тартибда тўланган суммани қайтаришни талаб қилиш ҳуқуқига эга.
- 8.5. Етказиб берувчи томонидан шартномада кўрсатилган ҳажмлардан кам газ етказиб берилганда, Етказиб берувчи Истеъмолийга муздати ўтган ҳар бир кун учун мажбуриятларнинг бажарилмаган суммасининг 0,5 фоизи миқдорда, бироқ етказиб берилмаган газ қийматининг 50 фоизидан ошмайдиган миқдорда пеня тўлайди.
- 8.6. Шартномада кўрсатиб ўтилган муддатларда етказиб берилган газ ҳақи ўз вақтида тўланмаган тақдирда, Истеъмолий муздати ўтган ҳар бир кун учун муздати ўтган тўлов суммасининг 0,4 фоизи миқдорда, бироқ муздати ўтган тўлов суммасининг 50 фоизидан ошмайдиган миқдорда пеня тўлайди.

IX. КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ ТАЛАБЛАР

- 9.1. Ушбу шартноманинг ҳар бир тарафлари бир-бирига нисбатан амалдаги коррупцияга қарши кураш талаблари, шу жумладан, бу билан чекланб қолмасдан, барча амалдаги қонун ва қонунларга оид шартларни ва талабларини талбик этилишини ифода қилади ва қафолатлади.
- 9.2. “Истеъмолий” “Етказиб берувчи”га мажбурият шартнома доирасида куйилганларни қафолатлади ва куйилган мажбуриятларни ҳам ўз зиммасига олади. Шартноманинг амал қилиш муддати давомида у (шунингдек, унинг ҳодимлари, директорлари, агентлари ва бошқа вакиллари), истеъмолий манфатларини учун агент ёки вакил сифатида ҳарқат қилиб, “Етказиб берувчи”нинг коррупцияга қарши амалдаги талабларига ва Ўзбекистон Республикасининг барча қонун ва қонунларига қатъий риоя қилади.

X. НИЗОЛАРНИ ХАЛ ЭТИШ ТАРТИБИ

- 10.1. Келишмовчиликлар ва низоли масалалар юзатга келган тақдирда томонлар қонунда кўра, уларни сулҳга хал этиш чораларини кўрадилар.
- 10.2. Келишмовчиликлар ва низоли масалаларини хал этиш учун тарафлар белгиланган тартибда жавобгар жойлашган жойдаги тегишли сулҳа муружаат қилишга ҳаққидир.